

Sammanfattning

Förslaget har analyserats utifrån aktuell forskning, gällande lagrum, kommunala styrdokument och utifrån inkomna synpunkter i medborgardialogen vilket sedan har sammanställts i en checklista.

Förslaget till ny fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort har inte något uttalat barnfokus men den tydliga ambitionen om att stärka Sjöbos identitet, höja den gestaltningsmässiga kvaliteten på den byggda miljön, bevara och utveckla grönområden, jobba aktivt med klimatanpassning och öka säkerheten för oskyddade trafikanter bedöms alla bidra till en barnvänligare tätort.

Ett ännu högre barnfokus med uttalade, ambitiösa mål om barns mobilitet och tydligare riktlinjer för trafik skulle kunna förbättra förslaget ytterligare ur ett barnperspektiv.

Barnets perspektiv har lyfts genom dialogarbete men behöver lyftas ännu mer i det fortsatta arbetet.

Förslag till fortsatt arbete finns i slutet av konsekvensanalysen.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
2	Teori och lagrum	4
2.1	Boverket om barns utemiljöer	4
2.1.1	Barns intressen skiljer sig åt i olika åldrar	4
2.1.2	Utemiljöer som mötesplatser	4
2.1.3	Parker och grönområden för hälsa och välbefinnande.....	5
2.1.4	Mobilitet för att självständigt nå målpunkter	5
2.1.5	Plats för förskolor och skolor	5
2.1.6	Platser för idrottsanläggningar och kulturverksamheter.....	5
2.1.7	Variation och mångfald i boendemiljöer	6
2.1.8	Skydd av kulturvärden för att känna tillhörighet	6
2.1.9	Trygga trafikmiljöer ur ett barns perspektiv	6
2.2	Lagrum och styrdokument	7
2.2.1	Barnkonventionen.....	7
2.2.2	Plan- och bygglagen (2010:900).....	7
2.2.3	Gestaltad livsmiljö	8
2.2.4	Arbetsplatsens utformning, AFS 2009:02	8
2.2.5	Miljöbalken.....	8
2.2.6	Skollagen	8
2.2.7	Svensk standard för lekredskap	8
2.2.8	Världshälsoorganisationen (WHO 2010, 2019).....	8
3	Metod.....	8
4	Kartläggning av förutsättningar och problem	9
4.1	Checklista	9
4.2	Inkomna synpunkter under tidig dialog	16
5	Analys	19
6	Fortsatt arbete	19

1 Inledning

Översiktsplanen är vägledande för efterföljande planering och prövning och har därmed möjlighet att skapa goda förutsättningar för barns livsmiljöer. I översiktsplaneringen handlar barns rättigheter bland annat om att ge tillräckligt utrymme i den fysiska miljön för barns intressen och behov och att barn ska få komma till tals. Även förutsättningarna för barns och ungas självständiga mobilitet är en angelägen fråga i översiktsplaneringen.

Syftet med barnkonsekvensanalysen är att belysa konsekvenser som översiktsplanen får för barn och redovisa hur kommunen har arbetat med barnperspektivet i planprocessen. Syftet är också att ge rekommendationer för fortsatt arbete.

2 Teori och lagrum

2.1 Boverket om barns utemiljöer

2.1.1 Barns intressen skiljer sig åt i olika åldrar

Det är viktigt att kommunen tar hänsyn till att olika åldersgrupper inom gruppen barn har olika behov i planeringsarbetet. För yngre barn i förskoleåldern är närmiljön kring boende och förskola av stor betydelse eftersom det är i dessa miljöer de rör sig mest. Barn i förskoleåldern är känsliga för trafikbarriärer och leker främst på platser och grönytor nära hemmet. Plats för inspirerande och utforskande närmiljöer med mycket grönska är därför viktiga för de yngsta barnen.

Barn i låg- och mellanstadieåldern rör sig längre bort från hemmet än yngre barn. I den åldern är det viktigt för barn att kunna vara tillräckligt långt borta för att vara utom synhåll från föräldrarna men ändå tillräckligt nära för att få tillåtelse att gå till platsen. Det kan handla om platser som till exempel skola, fritidsgård, idrottsanläggningar, kulturbyggnader och bibliotek, men även parker och grönområden.

I takt med ökad ålder utvidgas utforskandet av den fysiska omgivningen. Ungdomars användning och upplevelse av utemiljöer skiljer sig från de yngre barnens. För unga personer är miljöer som affärsområden, torg, gator och parker viktiga mötesplatser. Unga är oftast mycket rörliga och kan ta sig långa sträckor från hemmet för att söka efter både aktivitet och avskildhet. Unga personer dras även till platser som inte redan är funktionsbestämda, såsom övergivna eller överblivna platser i gränzoner mellan områden.

2.1.2 Utemiljöer som mötesplatser

En god utemiljö är en miljö där barn och unga har tillgång till fysiska utmaningar, rörelsefrihet och tillgängliga mötesplatser. Det är en miljö som uppmuntrar både till spontan och styrd lek. En god utemiljö ger även möjlighet för barn och unga att skapa och forma sina egna platser och aktiviteter. En förutsättning för att uppnå en god utemiljö för barn och unga är att i översiktsplaneringen planera för tillräckligt med friyta som är lämplig för varierande lek och utevistelse. Det är en fördel om barn och unga själva kan nå dessa platser utan sällskap av vuxen.

Barn använder gator, torg, parker och skolgårdar inom en stad eller ett visst område på olika sätt. Vissa barn vill synas och ta plats, andra barn vill iaktta och delta ibland medan

vissa barn helst vill observera. Dessa behov kan i översiktsplaneringen till exempel hanteras genom att planera ytor för olika typer av platser för möten och aktiviteter.

2.1.3 Parker och grönområden för hälsa och välbefinnande

Parker och grönområden runt om i kommunen är mötesplatser som ofta är av stor vikt för barn och unga. Gröna och naturliga miljöer erbjuder varierande och sinnrika platser som gynnar barns utveckling. Dessutom skapar grönstrukturer en god uppväxtmiljö för barn och unga eftersom vistelse i gröna miljöer som parker, grönområden och natur främjar hälsa och välbefinnande. Grönstruktur är ett viktigt stadsbyggnadselement och bidrar till att skapa förutsättningar för biodiversitet, ekosystemtjänster, klimatanpassning och god luft här och nu och för kommande generationer.

För barns välmående och goda hälsa är det fördelaktigt att kunna nå grönområden inom 300 meter från sin bostad. I översiktsplanen är det därför viktigt att säkerställa gröna samband som stärker barn och ungas hälsa och framtid, samtidigt som parker och gröna mötesplatser prioriteras i översiktsplaneringen. Läs mer om detta i Boverkets vägledning om Grönplanering för människors hälsa och välbefinnande.

2.1.4 Mobilitet för att självständigt nå målpunkter

Kommunen kan i översiktsplanen skapa förutsättningar för att barn och unga ska kunna gå, cykla eller använda kollektivtrafik för att nå sina målpunkter. Det är lämpligt att gång- och cykelvägnät kopplas till kollektivtrafik för att skapa ett hållbart och effektivt resmönster även för de barn och unga som har längre resväg. Närhet och samband mellan barns olika målpunkter har betydelse för om barn på ett självständigt sätt ska kunna röra sig mellan dessa.

Även utformning och gestaltning av gång- och cykelvägnät, till exempel topografi och omgivning, bör beaktas i översiktsplanen då det har betydelse för om barn väljer att gå och cykla. Med ett varierat nät av gång- respektive cykelvägar kan barn och unga välja en väg som känns trygg och säker oavsett tid på dygnet eller målpunkt.

2.1.5 Plats för förskolor och skolor

En bra förskolegård eller skolgård erbjuder barn en miljö som främjar en mångfald av möjligheter. Barn ska kunna vara fysiskt aktiva, vara sociala tillsammans med andra, få naturkontakt och hitta platser där de kan vara själva och finna återhämtning. En tillräckligt stor skolgård gör det möjligt för barn att få sina varierande behov och individuella önskemål tillgodosedda. Det är därför en fördel att redan i översiktsplanen lokalisera förskolor och skolor så att tillräcklig friyta kan tillgodoses.

Tillräcklig yta på gården ger förutsättning att bibehålla områden med naturkaraktär utan att de slits ned. Det gynnar barns lek och återhämtning, och ger samtidigt samhället ekosystemtjänster som biologisk mångfald och infiltrering av dagvatten.

När förskolor och skolor ska lokaliseras i översiktsplanen kan också hänsyn tas till att barn och unga självständigt ska kunna ta sig till och från skolan. Till exempel genom att undvika att placera förskola och skola i utkanten av en ort i närhet av stora trafikapparater, så att barn slipper korsa större trafikleder.

2.1.6 Platser för idrottsanläggningar och kulturverksamheter

Kulturverksamheter är ofta viktiga fritidsverksamheter för barn. Många barn har även olika idrotter som fritidsaktivitet och att vara fysisk aktiv är särskilt viktigt för barn. I översiktsplanen kan kommunen planera för områden som är lämpliga för

idrottsanläggningar och kulturverksamheter av olika slag. Kommunen bör beakta att områdena passar för ändamålet och attraherar barn i olika åldrar och av olika kön.

Idrottsanläggningar och kulturverksamheter är viktiga målpunkter för barn. Det är därför viktigt att dessa målpunkter inte hamnar i otillgängliga och oattraktiva lägen. Om målpunkterna finns i anslutning till bostadsområden är det möjligt för barn att självständigt gå eller cykla till platsen. Anläggningar likt dessa bör försörjas med kollektivtrafik för de barn som bor på längre avstånd.

2.1.7 Variation och mångfald i boendemiljöer

Kommunen kan i översiktsplanen uttrycka viljeinriktning och ställningstagande om utformning av bostadsområden som vägledning till efterföljande planering och prövning.

Ett varierat bostadsbestånd kan skapa förutsättningar för olika typer av hushåll. En blandning av upplåtelseformer och boendeformer ger möjlighet till barn från olika socioekonomiska grupper att träffas. En omsorgsfull utformad och trygg boendemiljö är en viktig faktor för att barn och unga ska må bra, känna studiero och bli en aktiv del av sitt område och samhället.

2.1.8 Skydd av kulturvärden för att känna tillhörighet

Att känna till och förstå platsens historia och bakgrund, bidrar ofta till en känsla av tillhörighet och stolthet. Dit hör fysiska beståndsdelar i miljön som till exempel byggnader, stenmurar, vägar, vattendrag, landskap och grönska som kan berätta om människorna som levt, bott, arbetat och lekt där tidigare. Kunskap om närmiljöns historia, kulturvärden och karaktärsdrag kan stärka barns och ungas intresse och engagemang för dess utveckling och framtid. Hur kommunen tar vara på och förvaltar den enskilda platsens värde och kulturarv i detaljplanen är viktigt ur ett barnperspektiv. Bestämmelser om skydd av kulturvärden kan användas på allmän plats för att reglera hur befintliga miljöer som är särskilt värdefulla ska skyddas.

2.1.9 Trygga trafikmiljöer ur ett barns perspektiv

För barn är trafikmiljöer ofta komplicerade, ständigt skiftande miljöer som utmanar deras säkerhet. I detaljplan regleras hur stor plats trafiken får ta i ett visst område samt hur dessa trafikmiljöer utformas, vilket får stora konsekvenser för barns livsmiljöer. Trafik och parkering tar mycket utrymme och i tätbebyggda områden kan den riskera att konkurrera ut sådan användning som främjar barns utveckling och välmående.

Att själv kunna gå eller cykla till skola och fritidsaktiviteter ger barn och unga en ökad rörelsefrihet, självkänsla och lägger grunden för goda vanor. För att kunna erbjuda säkrare och tryggare trafikmiljöer för barn behöver därför detaljplanen anpassas till deras behov. Trafikmiljöers lokalisering, placering och utformning spelar stor roll för upplevelsen och säkerheten. Trygga trafikmiljöer ur ett barns perspektiv kan i detaljplanen till exempel påverkas genom reglering av gatubredder, gena gång- och cykelvägar samt placering av grönska och buskage.

2.2 Lagrum och styrdokument

2.2.1 Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag

Alla barn är lika mycket värda och alla rättigheter i barnkonventionen gäller för alla barn. Inga barn får bli sämre behandlade - oavsett var de kommer ifrån, hur de ser ut, vilket språk de talar, vad de tror på, om de är fattiga eller rika, vilket kön de har eller om de har en funktionsnedsättning. Oavsett bakgrund, behov och förutsättningar har alla barn rätt att säga vad de tycker och delta när vuxna bestämmer saker som gäller dem. Till exempel ska myndigheter och beslutsfattare lyssna på barn när de ska fatta beslut som påverkar barnen och ha rutiner för återkoppling till barnen.

Enligt barnkonventionen är varje människa yngre än 18 år ett barn och enligt barnkonventionen ska barn ses som självständiga individer. De ska ha möjlighet att medverka i samhällsutvecklingen och få sina behov uppfyllda. Fyra av barnkonventionens 54 artiklar är vägledande för hur helheten ska tolkas och brukar kallas för barnkonventionens grundprinciper. Dessa fyra grundprinciper är:

- Artikel 2: barns lika värde.
- Artikel 3: barnets bästa.
- Artikel 6: rätt till liv och utveckling.
- Artikel 12: rätt att uttrycka åsikter och få dem respekterade.

Utöver dessa grundprinciper är följande artiklar särskilt viktiga för fysisk planering enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och stadsutveckling:

- Artikel 4: genomföra ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
- Artikel 23: barn med funktionsnedsättning och deras rätt till aktivt deltagande i samhället.
- Artikel 27: rätt till levnadsstandard som krävs för utvecklingen.
- Artikel 31: rätt till vila, fritid, lek och rekreation.

2.2.2 Plan- och bygglagen (2010:900)

Syftet med PBL är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Barns rättigheter är inkluderade i flera av PBL:s bestämmelser, som kapitel 2 och kapitel 8.

Vid planläggning ska exempelvis denna främja en god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper. Både vid planläggning och i ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. När mark- och vattenområden ska planläggas och byggnadsverk ska lokaliseras, placeras och utformas får detta inte ske om den avsedda användningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt. Vid planläggning ska hänsyn tas till bland annat behovet av att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns parker, andra grönområden samt lämpliga platser för lek, motion och

annan utevistelse. (Artiklarna 6, 23, 24 och 31, Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.)

Vid prövning av en bygglovspliktig åtgärd ska friyta för lek och utevistelse prioriteras framför parkeringsutrymme om båda intressena inte kan tillgodoses när en tomt ska bebyggas med ett byggnadsverk som innehåller bostäder, lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförbar verksamhet. Motsvarande gäller för bebyggda tomter.

2.2.3 Gestaltad livsmiljö

Boverket ansvarar övergripande för politikområdet "Gestaltad livsmiljö". I begreppet ingår arkitektur, form, design, konst och kulturarv. I propositionen skriver de: "Den nationella arkitekturpolitiken understryker också betydelsen av barns delaktighet vid beslut om arkitektur, form, design och gestaltning av goda livsmiljöer av olika slag. (Prop. 2017/18:110, Politik för en gestaltad livsmiljö, s. 55.)."

2.2.4 Arbetsplatsens utformning, AFS 2009:02

Gården viktigt pausrum för barn

2.2.5 Miljöbalken

2 kap. 6§ välja plats med hänsyn till verksamhetens ändamål

2.2.6 Skollagen

Lgr 11 och Lpfö98 Vikten av ändamålsenlig utemiljö

2.2.7 Svensk standard för lekredskap

2.2.8 Världshälsoorganisationen (WHO 2010, 2019)

Världshälsoorganisationen (WHO 2010, 2019) har tagit fram riktlinjer med rekommendationer för fysisk aktivitet, sömn och skärmtid för att främja hälsa hos barn och för att motverka fetma och övervikt. Stillasittande livsstil har länkats till högre risk för övervikt och fetma. Rekommendationerna innebär inte att barn måste delta i organiserade aktiviteter eller utöva sport, utan det handlar snarare om att de ska vara i rörelse under dagen genom att de har möjlighet att leka fritt.

WHO menar att det är viktigt att etablera en nyttig relation till fysisk aktivitet tidigt i barndomen. Organisationen poängterar också att kvalitativ sömn är viktigt för barns hälsa och att stillasittande aktivitet behöver vara i interaktion med en vårdgivare för att det ska betyda positiv utveckling för barnet. Skärmtid för barn är något som WHO anser borde minskas rejält

3 Metod

Översiktsplanen granskas med hjälp av en checklista som undersöker barnperspektivet på planeringen och också kartlägger barnets perspektiv på sin fysiska och sociala miljö. Checklistans resultat sammanfattas sedan i en konsekvensanalys.

4 Kartläggning av förutsättningar och problem

4.1 Checklista

Måldokument och Organisatoriska förutsättningar	ja	Nej	Kommentar
Finns ett kommunövergripande policydokument som anger mål och riktlinjer för kommunens barn?	☒	☐	Sjöbo kommun har antagit dokumentet Policy för att stärka barns rättigheter och möjligheter
Finns det andra kommunala styrdokument som har betydelse för den fysiska miljön och barns rättigheter?	☒	☐	Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040, Lekplatsplan för Sjöbo kommuns lekplatser, TRAST Trafikplan för Sjöbo tätort, Hållbart Sjöbo 2034, Sjöbo Kulturplan 2022-2031
Om ja, beaktas dessa dokument i översiktsplanen?	☒	☐	Kopplingar finns under fliken Framtidsbild.
Finns organisatoriska former för tvärasektoriell samverkan i barn— och ungdomsfrågor?	☒	☐	Varje nämnd och, om så bedöms lämpligt, kommunalt bolag ska utse vardera minst en barnrättsstrateg*. Förvaltningarnas barnrättsstrateger ska driva utvecklingsarbetet i sin förvaltning, bidra med barnfrågor i den kommunövergripande gruppen samt vara barnens röster ute i verksamheterna. Förvaltningarnas barnrättstrateger utgör en övergripande arbetsgrupp gällande barnrättsfrågorna i kommunen
Kan befintliga grupper användas för diskussion och samarbete kring den aktuella planen?	☒	☐	Den fördjupade översiktsplanen med tillhörande barnkonsekvensanalys granskas gemensamt i gruppen.

Barns intressen skiljer sig åt i olika åldrar	ja	Nej	Kommentar
<p>Har hänsyn tagits till yngre barns behov? Plats för inspirerande och utforskande närmiljöer med mycket grönska är viktiga för de yngsta barnen.</p>	☒	☐	<p>3-30-300, nya förskolor och skolar ska avståndet inte överstiga 100 m till, alla som bor i tätorten bör kunna nå en gröning inom 200 meter från bostaden.</p> <p>Utpekade platser för nya förskolor saknas. Utpekade platser för nya lekplatser saknas. Därför kan BKA:an inte bedöms om de har tagit hänsyn till yngre barnens behov. (Vad är inplanerat på ytorna däromkring? Om de är dåliga eller kan förbättras.)</p>
<p>Har hänsyn tagits till barn i låg- och mellanstadieålderns behov? Platser som är tillräckligt långt borta för att vara utom synhåll från föräldrarna men ändå tillräckligt nära för att få tillåtelse att gå till platsen. Till exempel skola, fritidsgård, idrottsanläggningar, kulturbyggnader och bibliotek, men även parker och grönområden.</p>	☒	☐	<p>Idrottsplatsen lokalisering har utretts och föreslås ligga kvar på nuvarande plats vilket är positivt ur ett barnperspektiv med hänsyn till tillgänglighet.</p> <p>Planeras för samhällsfunktion centralt (kv. Elefanten).</p> <p>Förtätning ger en närhet, istället för att sprida ut bebyggelsen.</p> <p>Tas inte upp något om lämplig plats för fritidsgård. Förra lokaliseringen var problematisk.</p>
<p>Har hänsyn tagits till barn i högstadie- och gymnasiet behov? För unga personer är miljöer som affärsområden, torg, gator och parker viktiga mötesplatser. Unga är oftast mycket rörliga och kan ta sig långa sträckor från hemmet för att söka efter både aktivitet och avskildhet. Unga personer dras även till platser som inte redan är funktionsbestämda, såsom övergivna eller överblivna platser i gränzoner mellan områden.</p>	☒	☐	<p>Det finns utpekade mötesplatser som ska utvecklas.</p> <p>Vändplatsen i Sjöbo väst är en mötesplats som lyfts i medborgardialogen. Då den redan är etablerad och inte kommer påverkas av FÖP-förslaget behandlas den inte.</p> <p>Ridhus har utretts men då ingen lämplig lokalisering inom kommunalt ägd mark kunde hittas kommer det inte pekas ut i FÖP 2050.</p> <p>Torget, Marknadsplatsen och Västergatan har potential till att</p>

			bli nya eller förbättrade mötesplatser.
Planeras det för ytor som uppfyller olika barns olika behov? Vissa barn vill synas och ta plats, andra barn vill iaktta och delta ibland medan vissa barn helst vill observera.	☒	☐	Finns i riktlinje i fördjupade översiktsplanen och i lekplatsplanen.
Planeras det för tillräckligt med friyta på skol- och förskoletomter som är lämplig för varierande lek och utevistelse?	☒	☒	Riktlinje för friyta finns. Tomter för nya förskolor har inte pekats ut i FÖP-förslaget.

Parker och grönområden för hälsa och välbefinnande	ja	Nej	Kommentar
Kan barn nå grönområden inom 300 meter från sin bostad?	☒	☐	Kartläggning finns, vissa bostäder uppnår inte att grönytan är över 0,5 ha(nordöstra Sjöbo). Inga åtgärder eftersom det nästan är inom 300 m.
Planeras något grönområde att bebyggas?	☒	☐	Inget område med känd eller planerad funktion så som park eller centrumnatur planeras att bebyggas. <ul style="list-style-type: none"> • Västra Törnedal består i dag av träd och buskage men är beläget intill en väg och i närhet till Malenas park och är därför inget område som man uppehåller sig i. • Marknadsplatsen används för marknad några dagar om året, mycket yta kvarstår på marknadsplatsen och i dess närhet för barn att uppehålla sig på. • Stenänga består till stor del av odlad mark. • Stapelgränd är ett skogsområde i tätortens utkant. Vid detaljplanering av detta området bör barns användning av området kartläggas och hänsyn tas till detta i detaljplanen.

Mobilitet för att självständigt nå målpunkter	ja	Nej	Kommentar
Har kartläggningar gjorts av t ex barnens rörelsemönster till/från skolan/förskolan och till/från fritidsaktiviteter	☐	☒	Ingen systematisk kartläggning. Var med som fråga under medborgardialogen.

mötesplatser, naturområden, gömställen mm?			
Har kartläggningar gjorts av trygga\otrygga platser?	☒	☐	I dialogen, tex trygghetsvandring har detta berörts samt i dialogkartan. Busstationen, aktivitetsparken, otrygga korsningar, nedgångna platser. Täcker inte hela Sjöbo.
Kan barn och unga själva nå platser utan sällskap av vuxna?	☒	☐	Ambitionen är det. Det föreslås konkreta åtgärder på gc-nätet som förbättrar möjligheten att ta sig runt själv.
Är gång- och cykelvägnät kopplat till kollektivtrafik?	☒	☐	Det föreslås konkreta åtgärder på gc-nätet i med busstationen och Sjöbo väst.
Är gång- och cykelvägnätet varierat för att vara tryggt oavsett tid på dygnet eller målpunkt?	☐	☒	Belysning. Behandlas inte i FÖP.
Finns det närhet och samband mellan barns olika målpunkter?	☒	☐	Ja det är en av Sjöbos styrkor. De flesta målpunkter ligger längst med ett stråk. Idrottsplatsen ligger centralt idag och det är viktigt att den får fortsätta göra det.
Riskerar framkomligheten på något gång-och cykelstråk eller skolväg att försämrars på grund av planeringen?	☒	☐	Nej, de förbättras snarare. Om bruket utvecklas minskas den tunga trafiken.

Plats för förskolor och skolor	ja	Nej	Kommentar
Lokaliseras förskolor och skolor så att tillräcklig friyta kan tillgodoses?	☐	☒	Det pekas inte ut några tomter i aktuellt förslag (familjförvaltningen ska återkomma om detta). FÖP:en har inte heller kartlagt de som redan är planlagda, det kan göras och föreslå eventuellt en ändring av dessa vid behov.
Kan barn och unga självständigt ta sig till och från skolan?	☒	☐	Konkreta åtgärder på gc-nätet föreslås. Det är ett trafikproblem kring skolorna idag eftersom det är så många föräldrar som kör sina barn till skolan idag. Det är inte kartlagt varför men det är en trend som finns i hela Sverige. Riktlinje om att minska antalet fysiska barriärer finns. Denna kan kanske konkretiseras ännu mer i genomförandedelen, till exempel med riktlinjer för var övergångsställen ska finnas och att de ska vara hastighetsäkrade. (Genomförandedelen var inte klar vid framtagandet av BKA för samråd).

Undviks placeringar av förskola och skola i utkanten av orten och i närhet av stora trafikapparater, så att barn slipper korsa större trafikleder?	☐	☒	I Sjöbo väst planläggs en ny skola som är lokaliserad i ett område för externhandel och på utsidan av väg 13 sett från centrum. Detta kan leda till att föräldrar kör barnen till skolan istället för att det tar cykeln. Lokaliseringen är också undanskymd vilket kan leda till att den blir ett tillhåll och upplevs som otrygg under dygnets mörka timmar. En planskild korsning finns under väg 13 med en tunnel för gång- och cykeltrafik. Tunneln har dålig sikt och separerar inte gångtrafikanter från cyklister vilket gör att den kan upplevas som otrygg. Från Sommarbyarna söder om väg 11 till Sjöbo väst saknas planskild korsning. Gång- och cykeltrafikanter får här korsa väg 11 helt oskyddat. Placeringen av skolan har avvägrats mot andra faktorer så som möjlighet till en stor, naturnära skolgård och avsaknad av skola och förskola i västra Sjöbo.
--	--------------------------	-------------------------------------	---

Platser för idrottsanläggningar och kulturverksamheter	ja	Nej	Kommentar
Finns kunskap om vilken service som finns tillgänglig för barnen som t ex fritidsgårdar, fritidsanläggningar som t ex bad- och idrottsplatser, bibliotek, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, lekplatser, grönområden och parker?	☒	☐	
Finns kunskap om vilket behov av service som behöver tillgodoses i nybebyggelse?	☒	☐	Ökningen blir inte så pass stor att det behövs mer service av sorterna som nämns ovan undantaget lekplatser. Lekplatsplanen har en riktlinje om 400 m till närlek. Denna kan lyftas in i FÖP:en? Finns underlag i medborgardialogen om var det önskas nya lekplatser. Finns riktlinje om att två nya lekplatser ska tillkomma i Sommarbyarna enligt lekplatsplanen.
Passar områdena för ändamålet och attraherar barn i olika åldrar och av olika kön?	☒	☐	Finns en allmän riktlinje om att skapa ett varierat utbud av lekplatser med en mångfald av miljöer.

			<p>Lekplatserna får mycket kritik i medborgardialogen och det önskas upprustning, belysning och större variation för olika åldrar.</p> <p>Lokalisering av ridhus har utretts för att tillgodose flickors behov men blev politiskt nedröstat då det inte fanns lämplig kommunal mark och privat mark inte ansågs lämpligt att peka ut för detta ändamålet. Saknar utredning av något annat som kan attrahera flickor. Platser att vara på. Platser att sitta vid olika väder mm.</p> <p>Saknas kartläggning av befintliga platser t.ex. aktivitetsparken mm. Medborgardialogen visar vad som önskas.</p>
Är läget tillgängligt och attraktivt?	☒	☐	Viktigt att idrottsplatsen ligger kvar på sin nuvarande plats.
Kan barn självständigt gå eller cykla till platsen?	☒	☐	
Finns det kollektivtrafik för barn som bor på större avstånd?	☒	☐	Viktigt att idrottsplatsen ligger kvar på sin nuvarande plats för att det ska vara gångavstånd från Sjöbo-busstation.

Variation och mångfald i boendemiljöer	ja	Nej	Kommentar
Planeras det för en blandning av upplåtelseformer och boendeformer som ger möjlighet till barn från olika socioekonomiska grupper att träffas?	☒	☐	Upplåtelseformer kan inte styras men en variation av olika boendeformer planeras.
Planeras det för en omsorgsfullt utformad och trygg boendemiljö?	☒	☐	

Kunskap om barns behov	ja	Nej	Kommentar
Har kunskap om barns behov inhämtats från den kommunala organisationen? Det kan exempelvis vara skol-, social-, fritids-, idrotts-,	☒	☐	Remiss hos alla förvaltningar, och har fört dialog med olika förvaltningar. Inte specifikt om barn hos alla förvaltningar.

trafik- eller parkförvaltningar			
Har kunskap om barns behov inhämtats från de lokala föreningsverksamheterna?	☒	☐	Har försökt nå ut till föreningar under medborgardialogen med utskick per e-post men bara respons från två föreningar. Sjöbo samsällskap kom på den öppna dialogen. Föreningar som är verksamma på Sjöbo idrottsplats har inhämtat. Ridföreningar har varit med. Fritidsutvecklaren har deltagit. Ytterligare kunskap kan inhämtas under samrådet.
Har kunskap om barns behov inhämtats från forskning?	☒	☐	Inte specifikt men många av planeringsprinciperna och riktlinjerna bygger på forskning. Grönområdets betydelse och miljöpsykologi. mm
Täcker den kunskapen som har inhämtats alla grupper av barn eller behöver den kompletteras i den fortsatta processen?	☐	☒	Saknas fysisk dialogträff med högstadiel elever, många har dock medverkat i den digitala dialogkartan. Rekommenderas att en sådan hålls under samrådet.

Avvägning mellan olika intressen i översiktsplanen	ja	Nej	Kommentar
I de fall barnets bästa inte tillgodoses, motiveras det varför?	☐	☐	Ridhus finns inte med, har utretts men har avvägts mot andra intressen och brist på kommunal mark och pekas därför inte ut. Cykelvägar har prioriterats bort på grund av ekonomi. Fritidsgårdar pekas inte ut. Dessa har tidigare stängts på grund av besparingar.

Barns rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som berör barn	ja	Nej	Kommentar
Finns former för barns och ungas delaktighet och inflytande i kommunen som t ex ungdomsråd?	☒	☐	
Har barn inkluderats i framtagandet av underlaget? Tex kartläggning av otrygga platser, viktiga stråk och platser.	☒	☐	

Har barn inkluderats i framtagandet av planförslaget?	☒	☐	Kan göras under samrådet. Plan på hur det ska samrådas med barn och unga bör tas fram.
Är samrådet anpassat efter barns förutsättningar?	☐	☐	Funderas på till samrådet. Tex en barnsammanfattning, lättlästversion. Kan användas för att alla, inte bara barn ska förstå. Tex foldern för ÖP:n. Spela in film, prata till en power-point.
Har riktade insatser mot utsatta och marginaliserade grupper av barn gjorts?	☐	☒	Inga insatser i dialogen för att nå marginaliserade grupper.
Är översiktsplanen lätt att läsa och ta till sig?	☐	☒	Ska jobba med klarspråk men inom ramen för det som krävs för att göra sitt jobb.
Har kommunen återkopplat direkt till de grupper och individer som har deltagit i att ta fram planförslaget?	☒	☒	Delvis. Till exempel har förskolorna fått direkt återkoppling, men ska också få återkoppling när planförslaget kommit längre i processen.

4.2 Inkomna synpunkter under tidig dialog

Inkomna synpunkter från förskola, grundskola, anpassad grundskola och Malena Gymnasiet	Har synpunkten beaktats i planarbetet?		Kommentar
	ja	Nej	
offentliga mötesplatser med olika former av aktivitetsmöjligheter,	☒	☐	
Kvalitén på sociotoperna är väldigt viktig för hur användbara de anses vara	☒	☐	
upprustade lekplatser med en stor variation av aktiviteter	☒	☒	Saknas kartläggning av lekplatser i underlaget men det finns däremot i lekplatsplanen. Allmänna riktlinjer finns.
Fler sittplatser och grillplatser i anslutning till mötesplatserna efterfrågas	☐	☒	
närheten är avgörande	☒	☐	
När vi frågade var de brukade gå nu, sedan de flyttat till Emanuelskolan, blev	☐	☒	Saknar utveckling av närområdet till Emanuelskolan. Här saknas grönområde och tydlig koppling till grönområde.

svaret att de "gick runt bland husen"			
Grundskolebarnen vill gärna ha mer utmanande platser att leka på	☒	☐	
svårt att tolka vad som är ett övergångsställe	☐	☒	
otrygghet till följd av nedskräpning och klotter	☐	☒	Inte inom ramen för FÖP.
saknar möjligheter till spontant umgänge i det offentliga rummet	☒	☐	
Eleverna saknar bland annat skugga på skolgården och vid aktivitetsparken.	☒	☐	
den anpassade grundskolan framkom det att pedagogerna där upplever att verksamheten är alltför trångbodd	☐	☒	Behov av ny lokalisering? Utreda vad de har för friytor? Inte inom ramen för FÖP?
Barnen på den anpassade grundskolan hade anmärkningar på utemiljön på skolgården, som de upplevde inte var anpassad efter deras behov	☐	☒	Befintliga verksamheters behov av upprustade utemiljöer är inte inom ramen för FÖP.
Malenagymnasiet. Många lyfter busstiderna och indragna linjer som svårigheter	☐	☒	Inte inom ramen för FÖP.
platser där ungdomarna oftast träffas i Sjöbo är vid matbutiker, snabbmatsrestauranger och öppna asfaltskytor	☒	☐	
Önskar en plats där gymnasieungdomar kan träffas med A-traktorer utan att störa folk	☐	☒	

Inkomna synpunkter från Ungdomsrådet	Har synpunkten beaktats i planarbetet?		
	ja	nej	Kommentar
Förbindelser till stan, gärna med tåg och annan kollektivtrafik	☒	☐	Järnvägsreservatet ligger kvar fram till stationsområdet.
För att Sjöbo tätort ska bli attraktivt behövs fler verksamheter och ett kvällsliv som lockar	☒	☐	Planeras för fler centrumfunktioner centralt.
träffpunkter och evenemang eller andra aktiviteter	☐	☒	Inte inom ramen för FÖP.
Ungdomsrådet vill gärna att Sjöbo kommun inspireras av Lund, där det till exempel finns en sandstrand och volleyboll mitt på Stortorget.	☐	☒	Finns möjligheter att etablera detta redan nu.
Blommor och växtlighet som gör tätorten vacker bidrar till att man hellre går eller cyklar än tar bilen. Staden Lund inspirerar	☒	☐	
et finns en förkärlek till fordon och det är en viktig del av Sjöbos identitet.	☐	☐	
Det får gärna finnas ytor för återbruk, fritidsbibliotek och dyligt. Sådana ytor behöver vara rätt placerade, i centrum, så att man ser att det händer något.	☐	☒	Finns utpekat kvarter för samhällsändmål vid kvarteret Möllan som kan innehålla detta. Men inte specifikt utpekat i FÖP:en. Fritidsbiblioteket ligger långt ifrån centrum och saknar säkra gång- och cykelförbindelser till sig idag.
Nya träffpunkter bör inte lokaliseras på Sjöbo väst, det är redan för mycket motorträffar där vilket innebär en del problem	☐	☒	Ny skola med möjlighet till föreningsverksamhet kvällstid lokaliseras i Sjöbo väst.
Fritidsgårdar är viktiga. I Sjöbo saknas även en ridskola och möjligheter till turridning	☐	☒	

Synpunkter från enkät till föräldralediga			
Vilka är Sjöbo tätorts största styrkor - sett ur barns perspektiv? Vanligast förekommande svar: Närheten till naturen.	☒	☐	
Vad kan bli bättre - sett ur barns perspektiv? Vanligast förekommande svar: Lekplatserna.	☐	☒	
Vad kan bli bättre - sett ur vårdnadshavares perspektiv? Vanligast förekommande svar: Lekplatserna.	☐	☒	
Vad tror du kommer vara viktigt i Sjöbo tätort för ditt/dina barn i framtiden? Vanligast förekommande svar: Tillgång till fritidsaktiviteter.	☒	☐	

5 Analys

Förslaget har inte något uttalat barnfokus men den tydliga ambitionen om att stärka Sjöbos identitet, höja den gestaltningsmässiga kvaliteten på den byggda miljön, bevara och utveckla grönområden, jobba aktivt med klimatanpassning och öka säkerheten för oskyddade trafikanter bedöms alla bidra till en barnvänligare tätort.

Ett ännu högre barnfokus med uttalade, ambitiösa mål om barns mobilitet skulle kunna förbättra förslaget ytterligare.

6 Fortsatt arbete

Följande punkter kan arbetas in i förslaget:

- Utpökade platser för nya förskolor saknas.
- Stapelgränd är ett skogsområde i tätortens utkant. Vid detaljplanering av detta området bör barns användning av området kartläggas och hänsyn tas till detta i detaljplanen.

- Riktlinje om att minska antalet fysiska barriärer finns. Denna kan kanske konkretiseras ännu mer i genomförandedelen, till exempel med riktlinjer för övergångställen. (Genomförandedelen var inte klar vid framtagandet av BKA för samråd).
- Lekplatsplanen har en riktlinje om 400 m till närlek. Denna kan lyftas in i FÖP:en.
- Saknar utredning av något annat som kan attrahera flickor. Platser att vara på. Platser att sitta vid olika väder mm.
- För att göra planförslaget tillgängligt för barn kan till exempel en barnsammanfattning, lättlästversion kan tas fram. Kan användas för att alla, inte bara barn ska förstå. Tex foldern för ÖP:n. Spela in film, prata till en power-point.

Från medborgardialog:

- Saknar utveckling av närområdet till Emanuelskolan. Här saknas grönområde och tydlig koppling till grönområde.
- Svårt att tolka vad som är ett övergångsställe - Riktlinje om att minska antalet fysiska barriärer finns. Denna kan kanske konkretiseras ännu mer i genomförandedelen, till exempel med riktlinjer för övergångställen. (Genomförandedelen var inte klar vid framtagandet av BKA för samråd).